

рення та діяльність міжнародних організацій в усіх сферах людського життя. Слід визначити і фактори, що не сприяють або унеможливають інтеграційні процеси. До них можна віднести ідеологічні розбіжності, традиційні конфлікти між країнами, світові релігії.

Соловцов П.А., Топилина О.В.

МИРОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ОХРАНЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ И УКРАИНА

Проблемы охраны интеллектуальной собственности сегодня вышли в мире на первый план и стали уже не просто юридическим или коммерческим вопросом. Вследствие всеобъемлющей интеллектуализации современной мировой экономики они все более становятся политической проблемой, связанной с экономической безопасностью и требуют стратегических подходов к их решению. Процессы интеллектуализации достигли чрезвычайно высокой интенсивности, немыслимой еще десятилетие назад. Сейчас в мире действуют свыше 4 млн. патентов; каждый год подается приблизительно 700 тыс. заявок на патентование. [4]

Важно учитывать, что в основном уже сформировалась глобальная система регулирования охраны интеллектуальной собственности. Украина должна адаптироваться к ней, если намерена развиваться как составная часть мирового хозяйства, а не как экономика, отгороженная от мировых тенденций социально-экономического и технологического развития. [1, с. 183]

Большое значение для эффективной охраны интеллектуальной собственности имеет процесс вхождения Украины в региональные европейские структуры регулирования этой сферы, и прежде всего в структуры Европейского Союза. На этом направлении также имеются нерешенные проблемы - неопределенность позиции Украины относительно Евразийской патентной конвенции и налаживания отношений с Евразийской патентной организацией, отсутствие перспективных программ взаимодействия с Европейским патентным ведомством и Ведомством по гармонизации на внутреннем рынке (товарные знаки ЕС). [2, с. 7]

Доминирующую роль в сфере двухсторонних отношений в этой области, безусловно, играют США, являющиеся мировым технологическим лидером. Именно этот фактор, а не только угроза санкций со стороны Соединенных Штатов является мощным стимулом, побуждающим к развитию системы охраны интеллектуальной собственности в Украине. На сегодня система охраны интеллектуальной собственности в Украине находится в завершающей фазе формирования и уже способна выполнять свои основные функции. Она регулируется 37 законами и свыше 100 подзаконными актами, которые распространяют свое действие, по крайней мере, на 16 самостоятельных объектов авторского права в области науки, литературы и искусства, три вида объектов смежных

прав, девять видов промислової власності і на сферу захисту від недобросовісної конкуренції. Однак ефективність системи знижується із-за наявності цілого комплексу проблем, що вимагають безотлагательного рішення.

В структурі системи охорони інтелектуальної власності недовіреними є елементи, які забезпечують комерціалізацію запатентованих досягнень. При несприятливому кліматі для іноземного інвестування це обумовлює низький показник високотехнологічного експорту на душу населення, по якому Україна майже вдесятеро відстає від його середньомірового значення. А на ліцензійні послуги в 2009 г. приходилося лише 0,04% українського експорту послуг і 1,27% їх імпорту. В сукупності проблем охорони інтелектуальної власності в Україні найбільш гострими є наступні проблеми:

- охорона комп'ютерних програм і баз даних (відзначили 65,3% опитаних експертів)»;
- захист від недобросовісної конкуренції (55,6%);
- охорона знаків для товарів і послуг (товарних знаків) - 52,1%;
- охорона виробників аудіовізуальної продукції - 50,0%. [4]

По думку експертів, створенню в Україні ефективної системи охорони інтелектуальної власності заважають, перш за все, недоліки правової системи країни. Дуже значущу роль грають і пануючі в суспільстві пренебрежливості до охорони прав інтелектуальної власності, відсутність належного інформаційного забезпечення діяльності в області охорони інтелектуальної власності. Разом з тим, навіть серед експертів спостерігається певна недооцінка соціально-економічних механізмів охорони інтелектуальної власності. Характерно, що більшість половини з 2 тис. опитаних громадян не відносять проблеми охорони інтелектуальної власності до числа першоступових проблем економічного розвитку України. В умовах обмеженої платієспроможності широких шарів населення діють потужні стимули до придбання і споживання продукції, виготовленої з порушенням прав інтелектуальної власності. Майже 70% населення України споживає підроблену продукцію, марковану загальновідомими товарними знаками; лише п'ята частина населення ніколи не купує такої продукції. 42,4% громадян України купують товари, які дешевше, навіть якщо вони можуть бути підробленими. Майже для 40% українських споживачів якість підроблених товарів є цілком прийнятним. Це свідчить про деформацію правових понять у значущій частині громадян, що підтримується неохочістю їх вимог до якості. Це є нормою для малообезпечених шарів населення. [4]

Низькі стандарти захисту інтелектуальної власності в Україні в багатьох визначаються значущим недоліком кваліфікованих спеціалістів в цій сфері, що вимагає досить великого обсягу спеціалізованих знань. К шкоді, лише недавно в цьому питанні почали з'являтися деякі позитивні зміщення. Але і сьогодні потужність освітньої системи

низка и не может удовлетворить спрос на специалистов этого профиля. [3, с. 117] Наконец, следует отметить, что среди главных причин недостаточного уровня эффективности охраны интеллектуальной собственности украинских физических и юридических лиц за границей специалистами чаще всего называются отсутствие у государства средств на патентование и осуществление регистрационных процедур за границей.

Следует сделать акцент на внедрение современных технологий управления процессами охраны интеллектуальной собственности. Необходимо разработать систему экономических стимулов коммерциализации запатентованных научно-технических достижений.

Література

1. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
2. Николаєнко С. Проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування щодо прав захисту інтелектуальної власності/ С. Николаєнко// Інтелектуальна власність. – 2007. - № 2. – С. 4 – 14.
3. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности. – К.: Ин-т интел. собств. и права, 2004. – 184 с.
4. Офіційний сайт Державного департаменту інтелектуальної власності// Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.sdip.gov.ua>.

Татарикова Д. А., Школярєнко О.О.

МІЖНАРОДНІ СПІЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується інтенсивним розширенням міжнародної підприємницької діяльності, тобто діяльності, що здійснюється через науково-технічну, виробничу, торговельну, сервісну та іншу взаємно корисну співпрацю суб'єктів господарювання двох чи більше країн (міжнародних партнерів). [2, с. 7-10]

Проблематика функціонування спільних підприємств заслуговує на особливу увагу як в теоретичному аспекті, щодо визначення природи цього явища, так і в прикладному, практичному сенсі, у контексті міжнародного досвіду спільного підприємництва та реальних проблем із його здійсненням і регулюванням в нашій державі, тому що вони відіграють помітну роль у процесі економічного відродження національної економіки в нашій державі.

Спільні підприємства – це такі господарські підприємницькі структури, які утворюються різнонаціональними засновниками та характеризуються наявністю спільного майна, спільним управлінням та спільним розподілом прибутку й ризику [3, с. 12-14].